

Füzulidə qarşılanma, Şuşada razılaşma

Azərbaycan və BƏƏ prezidentləri arasında
baş tutan budəfəki görüş iki ölkə arasındakı iqtisadi
münasibətləri yeni mərhələyə yüksəltdi

Bugünkü dünyada ölkələr sərhədlərlə ayrılrsa da, iqtisadi maraqlarla birləşir. İqtisadi diplomatiya artıq sadəcə statistik rəqəmləri özündə ehtiva etmir, həm də qarşılıqlı inamın, strateji baxışın və gələcəyə yönəlmiş əməkdaşlığın göstəricisidir. Bu baxımdan qəti deyə bilərik ki, Azərbaycan ilə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ) arasında formalaşan iqtisadi münasibətlər son illər yeni bir mərhələyə qədəm qoyub.

Hər iki ölkə arasında münasibətlərin genişlənməsi təsadüfi deyil, sadəcə bir çox amillərin və strateji yanaşmaların vəhdətindən doğan realıqdır. Həmin əlaqələrin kökündə tarixi və mədəni oxşarlıqlar, qarşılıqlı siyasi anlaşma, beynəlxalq arenada lobbi maraqlarının üst-üstə düşməsi, eləcə də möhkəm iqtisadi təməl dayanır. Enerji əməkdaşlığı, qarşılıqlı investisiyaların artması, yeni ixrac bazarlarının araşdırılması, genişlənən turizm əlaqələri və Azərbaycanın artan intellektual potensialı bu münasibətləri daha dinamik edir. Və bütün bu sadalananların arxasında siyasi sabitlik, bir-birinə olan hörmət və iqtisadi potensialın düzgün qiymətləndirilməsi dayanır. Obrazlı desək, Rub əl-Xali səhrasındakı qum dənizi ilə Xəzər sahilləri arasında kapital axını, investisiya maraqları və strateji layihələrdən ibarət bir körpü qurulub.

Qeyd edək ki, Azərbaycan və BƏƏ arasında diplomatik münasibətlərin əsası hələ 1992-ci ildə qoyulub. Amma münasibətlərin ciddi şəkildə iqtisadi yönə istiqamətlənməsi əsasən 2000-ci illərin sonlarından etibarən sürətlənməyə başlayıb. Azərbaycanın zəngin enerji ehtiyatları, BƏƏ-nin isə maliyyə və investisiya imkanları bu əməkdaşlığın təməlinə duran əsas faktorlar olub. Son illər ərzində iki ölkə arasında baş tutan qarşılıqlı rəsmi səfərlərin intensivləşməsi, imzalanan sazişlər və təşkil olunan biznes-forumlar isə münasibətləri yeni müstəviyə çıxarıb ki, bu da dostluq və strateji iqtisadi tərəfdaşlıq baxımından çox vacibdir.

Bəhs etdiyimiz iki dövlət arasında əməkdaşlığın əsas sütunlarından biri energetikadır. Bu sahə qarşılıqlı maraqların və strateji baxışın kəsişdiyi nöqtədir. Ənənəvi neft-qaz əməkdaşlığını yeni mərhələyə daşıyan əsas faktor isə bərpa olunan enerji sahəsindəki ortaq təşəbbüslərdir. Xüsusilə BƏƏ-nin "Masdar" şirkətinin Azərbaycandakı iri günəş və külək enerjisi layihələrinə sərmayə qoyması tərəflərin bu günü və sabahı birlikdə qurmaq niyyətindən xəbər verir. Qeyd olunan əməkdaşlıq Azərbaycanın "yaşıl enerji zonası" konsepsiyasına beynəlxalq dəstəyin nümunəsi kimi də diqqət çəkir. Bu, "Masdar" şirkətinin Azərbaycanda alternativ enerji sahəsinə böyük maraq göstərməsi ilə ehtiva olunur. Qaradağda inşa olunan günəş-elektrik stansiyası "yaşıl enerji" strategiyasına beynəlxalq dəstəyin bariz göstəricisidir.

Məhz bu cür layihələrin fonunda dövlət başçıları səviyyəsində atılan addımlar əməkdaşlığa daha ciddi şəkildə təkan verir. Bunu təsdiqləyən ən əlamətdar hadisələrdən biri iki gün öncə Qarabağda gerçəkləşdi. BƏƏ Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanı Prezident İlham Əliyevin şəxsən Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında qarşılaması səfərin mənalı bir jest kimi diqqətçəkən mühüm detallı idi. Səfər çərçivəsində enerji, logistika və "yaşıl texnologiya"lar sahəsində mühüm razılaşmalar əldə olundu. Bu isə onu göstərir ki, Azərbaycan və BƏƏ gələcəyin iqtisadi modelini də birlikdə qurmaq niyyətindədirlər.

Prezident İlham Əliyevin Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanla görüşü zamanı səsləndirdiyi fikirlər isə bu strateji tərəfdaşlığın əsas istiqamətlərini və gələcəyə dair ortaq maraqları açıq şəkildə ortaya qoyur: "Bizim siyasi əlaqələrimiz çox uğurla inkişaf edir. Biz hər zaman beynəlxalq təşkilatlarda bir-birimizin yanındaıyıq, bir-birimizi dəstəkləyirik. Son vaxtlar qarşılıqlı sərmayə qoyuluşu bizi çox şad edir. Neft-qaz sahəsində əməkdaşlıq dərinləşir. Bu gün imzalanmış sənədlər arasında nəqliyyat sektorundakı əməkdaşlıq böyük perspektivə malikdir. Biz xüsusilə ölkənizə və ölkənizin şirkətlərinə minnətdarıq ki, Azərbaycanın bərpaolunan enerji növlərinin işlənilməsi istiqamətində bizə çox böyük dəstək vermişlər. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin şirkətləri burada bizim strateji tərəfdaşlarımızdır, əsas investordur və Azərbaycanda istifadəyə verilmiş birinci Günəş-Elektrik Stansiyasının tikintisi və investisiyaları ölkənizin bizə dəstəyi nəticəsində mümkün olmuşdur. Bilirsiniz ki, planlarımız daha genişdir, bir neçə qıqavat bərpaolunan enerji növünün yaxın gələcəkdə Azərbaycanda istehsalı məhz Sizin şəxsi göstərişinizin və ölkənizin şirkətlərinin fəaliyyəti nəticəsində mümkün olacaqdır".

Azərbaycan liderinin səsləndirdiyi fikirlər əməkdaşlığın gələcək onilliklər üçün də necə möhkəm təməllər üzərində qurulduğunu göstərir. Məlum olduğu kimi, "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyası

logistika və "yaşıl texnologiya"lar sahəsində mühüm razılaşmalar əldə olundu. Bu isə onu göstərir ki, Azərbaycan və BƏƏ gələcəyin iqtisadi modelini də birlikdə qurmaq niyyətindədirlər.

Prezident İlham Əliyevin Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanla görüşü zamanı səsləndirdiyi fikirlər isə bu strateji tərəfdaşlığın əsas istiqamətlərini və gələcəyə dair ortaq maraqları açıq şəkildə ortaya qoyur: "Bizim siyasi əlaqələrimiz çox uğurla inkişaf edir. Biz hər zaman beynəlxalq təşkilatlarda bir-birimizin yanındaıyıq, bir-birimizi dəstəkləyirik. Son vaxtlar qarşılıqlı sərmayə qoyuluşu bizi çox şad edir. Neft-qaz sahəsində əməkdaşlıq dərinləşir. Bu gün imzalanmış sənədlər arasında nəqliyyat sektorundakı əməkdaşlıq böyük perspektivə malikdir. Biz xüsusilə ölkənizə və ölkənizin şirkətlərinə minnətdarıq ki, Azərbaycanın bərpaolunan enerji növlərinin işlənilməsi istiqamətində bizə çox böyük dəstək vermişlər. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin şirkətləri burada bizim strateji tərəfdaşlarımızdır, əsas investordur və Azərbaycanda istifadəyə verilmiş birinci Günəş-Elektrik Stansiyasının tikintisi və investisiyaları ölkənizin bizə dəstəyi nəticəsində mümkün olmuşdur. Bilirsiniz ki, planlarımız daha genişdir, bir neçə qıqavat bərpaolunan enerji növünün yaxın gələcəkdə Azərbaycanda istehsalı məhz Sizin şəxsi göstərişinizin və ölkənizin şirkətlərinin fəaliyyəti nəticəsində mümkün olacaqdır".

Azərbaycan liderinin səsləndirdiyi fikirlər əməkdaşlığın gələcək onilliklər üçün də necə möhkəm təməllər üzərində qurulduğunu göstərir. Məlum olduğu kimi, "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyası

sı bütövlükdə Xəzər regionunun və MDB məkanının ən böyük günəş enerjisi layihəsidir. 262 milyon dollar dəyərində xarici sərmayə hesabına inşa edilən bu obyekt ölkəmizdə xarici investisiya ilə reallaşdırılan ilk sənaye miqyaslı günəş-elektrik stansiyası kimi tarixə düşüb. Belə nəhəng infrastruktur layihəsini öz üzərinə götürməsi və yüz milyonlarla dollar investisiya yatırması "Masdar" şirkətinin Azərbaycana olan inam və etimadının açıq göstəricisidir. Bu, sadəcə başlanğıcdır. Prezident İlham Əliyev dəfələrlə vurğulayıb ki, həmin istiqamətdə daha genişmiqyaslı layihələr gələcəkdə reallaşacaq.

Bu baxımdan Azərbaycan ilə BƏƏ arasında qurulan iqtisadi münasibətləri artıq strateji tərəfdaşlıq adlandırma bilərik. Həmin əlaqələr qarşılıqlı inamın, siyasi iradənin və gələcəyə yönəlmiş ortaq baxışın göstəricisidir. Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyanın Azərbaycana rəsmi səfəri çərçivəsində Prezident İlham Əliyevlə birlikdə imzaladıqları mühüm sənədlər tərəfdaşlığın daha da dərinləşəcəyinə dair ciddi siqnaldır. Füzuli Hava Limanında baş tutan qarşılanma mərasimi və görüşlərin Şuşada keçirilməsi isə iqtisadi əməkdaşlığa rəsmi və strateji mənə qazandırır.

Artıq hər iki dövlət arasında qurulan körpü birgə iqtisadi layihələr, "yaşıl enerji" təşəbbüsləri və gələcəyə dair ortaq baxışla daha da möhkəmlənir. Bu körpü Xəzərin Azərbaycan sahilləri ilə Ərəbistan yarımadası arasında coğrafi əlaqə yaradır, iqtisadi və mədəni yaxınlığı gücləndirərək regionun gələcəyi üçün yeni səhifələr açır.

Züleyxa ƏLİYeva ,
"Azərbaycan"

